

VEBOMARKS FRISKOLEFÖRENING
kontakt@veboskolan.se

2024-01-11

1 (21)

Dnr- SI 2023:5700

Beslut

efter planerad kvalitetsgranskning vid Vebomarks
Byaskola i Skellefteå kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Vebomarks Byaskola avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen samt av skollagens bestämmelser om huvudmannens styrning och stöd.

Namnbyte

Den 1 juli 2023 genomförde Skolinspektionen ett namnbyte från *regelbunden* kvalitetsgranskning till *planerad* kvalitetsgranskning. Detta påverkar ingenting vad gäller granskningens innehåll och genomförande.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden samt huvudmannens styrning och stöd inom det femte området. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen ett utvecklingsområde. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Vebomarks skola i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tydliggör skolans strukturer för det kollegiala lärandet samt ger tydligare ledning i hur det pedagogiska arbetet ska bedrivas på skolan.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tillsammans med lärarna utvecklar arbetet med att utmana och stimulera eleverna i sin kunskapsutveckling i relation till den kunskapsnivå eleverna befinner sig på.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn skapar möjligheter till strukturerad samverkan kring bedömningsfrågor.

Huvudmannens styrning och stöd

Huvudmannen stödjer i låg utsträckning skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Huvudmannen behöver ge skolans rektor ett tydligt och behovsanpassat stöd så rektorn kan fokusera på det pedagogiska ledarskapet. I detta ingår att ge rektorn förutsättningar till adekvat bemanning och se till att nödvändiga resurser finns, exempelvis i form av kompetens.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 9 augusti 2024 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se eller per post till, Skolinspektionen, Box 3177 903 04 Umeå. Hänvisa till

Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2023:5700) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-6 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Vebomarks skola leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att rektorn i viss mån följer upp och analyserar skolans kunskaps- och trygghetsresultat. Vidare visar granskningen att det sker ett visst jämställdhetsarbete på skolan och att alla elever oavsett könstillhörighet ges samma förutsättningar att lära, även om det saknas en systematik eller strategi för arbetet. Rektor har i flera avseenden organiserat verksamheten så att lärarna har förutsättningar att samverka. Rektorn behöver dock tydliggöra skolans strukturer för det kollegiala lärandet och ge tydligare ledning i hur det pedagogiska arbetet ska bedrivas på skolan.

Uppföljning och analys

Granskningen visar att rektorn i viss mån följer upp och analyserar skolans kunskaps- och trygghetsresultat. Skolans kvalitetsarbete sker systematiskt och löpande under läsåret. Lärarna och rektorn samverkar en gång i veckan på så kallad kvalitetstid då de följer upp nuläget löpande, exempelvis arbetet med att skapa studiero och trygga miljöer samt elevernas kunskapsutveckling i de olika ämnena. Uppföljning av kunskapsresultat sker också i samband med nationella prov och vid betygssättning. Tre gånger per termin har skolan elevvårdskonferens då rektorn, lärarna och elevhälsans personal deltar. Vid dessa möten görs avstämningar av elevernas kunskapsresultat samt uppföljningar av de elever som riskerar att inte nå målen. Rektorn som själv är undervisande lärare på skolan och arbetar nära verksamheten både genom att leda

undervisningen och som elevresurs har god inblick i hur undervisningen bedrivs. Utifrån de behov som identifieras i de uppföljningar och analyser som görs beslutar sedan rektorn om utvecklingsåtgärder. Av intervjuer och inskickad dokumentation framgår att många elever på skolan har behov av anpassningar och stöd av olika slag och att skolan på olika sätt arbetar med detta. Exempel på insatser som skolan genomfört är anpassade läromedel, ljudträning med logoped, elevresursperson, möjlighet till mindre undervisningsgrupp samt kompetensutveckling för all personal om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Rektorn, lärarna och elevhälsans representant uppger dock samstämmigt att de är i behov av ytterligare specialpedagogisk kompetens för att möta de behov som finns på skolan. Av skolans kvalitetsrapport för läsåret 2022-2023 framgår att samtliga elever i årskurs 3 har nått godkända resultat på de nationella proven i svenska och matematik. Det gäller även eleverna i årskurs 6 som dessutom nått godkända resultat på nationellt prov i engelska. I årskurs 6 har samtliga elever nått minst betyget E i samtliga ämnen.

Granskningen visar dock att de resultatanalyser som görs till stor del är på individnivå och fokuserar på de elever som riskerar att inte nå målen samt på det som inte fungerar eller behöver utvecklas. Analyserna kopplas också i liten omfattning till undervisningens kvalitet och verksamhetens förutsättningar. Rektorn uppger att det är svårt att göra övergripande analyser på ett så litet elevunderlag och att de inte fokuserat tillräckligt på att följa upp och analysera vad de gör bra och vad de lyckas med. Rektorn uttrycker att det analysarbete som görs inte är så systematiskt och att lärarna och elevhälsan inte deltar i någon större omfattning.

Jämställdhetsarbete

Granskningen visar att det sker ett visst jämställdhetsarbete på skolan även om det saknas en systematik eller strategi för arbetet. På skolans veckovisa arbetsplatsträffar lyfts ibland jämställdhetsfrågor och lärarna berättar att de diskuterar frågor som rör jämställdhet med eleverna i undervisningen. Det har exempelvis på lektioner i hem- och konsumentkunskap uppstått situationer som gjort att läraren sett behov av att prata om fördomar och föreställningar om manligt och kvinnligt. Enligt rektorn finns en medvetenhet hos skolpersonalen om frågor som berör jämställdhet. Av elevintervjuer framgår att eleverna inte upplever att de blir behandlade olika beroende på om man är tjej eller kille. Det finns dock inga utformande gemensamma strategier för hur jämställdhet tas upp i undervisningen.

Ledning och organisation

Granskningen visar att rektorns pedagogiska ledning och organisation delvis är otydlig. Då personalgruppen är liten blir det enligt elevhälsans representant snarare ett samarbete mellan rektorn och lärarna än att rektorn har en tydlig ledarroll. Rektorn arbetar 30 procent som rektor och är utöver detta också anställd som lärare, resurs, "allt-i-allo" samt hoppar in som vikarie vid behov. Skolinspektionens bedömning är att detta i viss mån bidrar till otydlighet vad gäller roller och ansvar samt försvårar för rektorn att leda och organisera det pedagogiska arbetet. Granskningen visar vidare att det finns möjligheter för lärarna att regelbundet samverka under det skolan kallar kvalitetstid. Varje vecka träffas lärarna för planering, och för att lyfta praktiska frågor som exempelvis personalfrågor, likabehandlingsärenden samt för att delge information. Skolan är liten och lärarna har utöver detta många möjligheter att träffas informellt under arbetsveckan. Tre gånger per termin samverkar lärarna med elevhälsans representanter och lyfter specifika elevärenden. Det finns dock inga tydliga direktiv när det gäller elevhälsans förebyggande och främjande arbete eller hur värdegrundsarbetet ska implementeras i undervisningen. Det arbete som sker på skolan är i stor omfattning åtgärdande. När det gäller det kollegiala lärandet och tillfällen för lärarna att diskutera pedagogiska frågor och dela med sig av kunskap till varandra sker detta i begränsad omfattning. Rektorn har inte etablerat former eller kommunicerat tydliga mål för hur ett sådant arbete ska gå till. Rektorn uttrycker att det inte finns så mycket tid avsatt till samverkan och samarbete kring undervisningen. När det gäller skolans arbets- och förhållningssätt uppger lärarna att det har förtydligats och att de varje hösttermin går igenom vad som gäller på skolan, exempelvis skolans rutiner för kränkingsärenden. Enligt rektorn finns det emellertid förbättringspotential exempelvis vad gäller rutinerna för arbetet med extra anpassningar.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tydliggör skolans strukturer för det kollegiala lärandet samt ger tydligare ledning i hur det pedagogiska arbetet ska bedrivas på skolan.

Granskningen visar att rektorns pedagogiska ledarskap kan fördjupas och att rektorn tydligare behöver leda och organisera det pedagogiska arbetet. Exempelvis kommunicera tydliga mål för hur värdegrundsarbetet ska integreras i undervisningen. Skolan saknar också välfungerande former för kollegialt samarbete där samtliga lärare ges möjlighet att lära av varandra i syfte att utveckla undervisningen på skolan.

Enligt skollagen ska rektorn leda och samordna det pedagogiska arbetet samt besluta om sin enhets inre organisation. Enligt läroplanen har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn har inom givna ramar ett särskilt ansvar för att personalen kontinuerligt ges möjlighet att dela med sig av sin kunskap och lära av varandra för att utveckla utbildningen.

Skolinspektionen rekommenderar rektorn att ge tydligare ledning i hur det pedagogiska arbetet ska bedrivas på skolan utifrån ett tydligt fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. I detta arbete ingår att skapa en tydlig struktur för det kollegiala samarbetet och se till att lärare kan samverka med varandra och med elevhälsan för att utforma undervisningen så den kommer alla elever till godo.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 5 Kursplaner

Skolinspektionens bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att undervisningen i viss mån är strukturerad och målfokuserad. Undervisningens mål och syfte framgår dock inte alltid tydligt för eleverna vilket kan göra det svårare för dem att förstå lektionsinnehållet. Undervisningen består av olika moment och arbetsformer som skapar en viss variation för eleverna och lärarna ser överlag till att eleverna förstår och kommer igång med sina uppgifter samt bibehåller sitt engagemang. Lärarna har ett stort elevfokus och uppmuntrar samt gör eleverna delaktiga i sitt lärande. När det gäller anpassning av innehåll och arbetssätt kan dock undervisningen utvecklas ytterligare så den utmanar och stimulerar alla elever oavsett hur långt de kommit i sin kunskapsutveckling.

Målfokuserad, varierad undervisning och aktivt lärarstöd

Granskningen visar att undervisningen i viss mån är strukturerad. Skolan har under läsåret 2023/2024 som utvecklingsområde att arbeta med undervisningens struktur, samt ordning och tydlighet på lektionerna. Detta eftersom skolan har flera elever med koncentrationssvårigheter och behov av bestämda ramar. Exempelvis ska

alla lärare ha tydliga och synliga scheman över skoldagens innehåll för alla elever. Enskilda scheman och eller bildstöd finns också för de elever som behöver det. Undervisningens mål och syfte framgår dock inte alltid tydligt vilket kan göra det svårare för eleverna att förstå innehållet. Lärarna berättar att eleverna har rätt att veta varför de arbetar med de saker de arbetar med och att de på olika sätt förklarar syftet. En av lärarna har exempelvis visat kursplanen i idrott och hälsa för eleverna så de ska förstå vad ämnet innebär. I övrigt ges dock inga konkreta exempel på hur lärarna arbetar med detta varken i intervjuer eller under de lektionsobservationer Skolinspektionen gör. Av elevintervjuer framgår att det varierar i vilken grad lärarna tydliggör syftet för eleverna. Rektorn uttrycker att de pratat mycket i personalgruppen om vikten av att ha tydliga mål med varje lektion och arbetsområde men uppger att de kan bli bättre på att förmedla syftet med lektionerna till eleverna och hur det relaterar till pågående moment eller aktivitet.

De flesta av de lektioner Skolinspektionen observerat startar med introduktion och muntlig genomgång av vad eleverna ska arbeta med, vid någon lektion refererar läraren till föregående lektion. Undervisningen består av olika moment och arbetsformer som skapar en viss variation för eleverna, även om några av de observerade lektionerna främst består av individuellt arbete. Av elevintervjuer framgår att det inte är så vanligt att lektionerna avslutas genom en sammanfattning av lektionsinnehållet eller återkoppling till det mål och syfte lektionen har. På flera av de lektioner Skolinspektionen besöker avslutas lektionen med att läraren säger att lektionen är slut.

Vidare visar granskningen att lärarna överlag ser till att eleverna förstår och kommer igång med sina uppgifter samt bibehåller sitt engagemang. De elever som tappar fokus uppmärksammas snabbt av lärarna eller resurspersonen. Både lärare och resursperson går runt i klassrummet och förklarar på olika sätt och ser till att eleverna kommer igång med sina uppgifter.

Elevernas delaktighet i undervisningen och sitt eget lärande

Eleverna görs på olika sätt delaktiga i undervisningen och sitt eget lärande. I skolans kvalitetsrapport framgår att ett av skolans mål för läsåret 2022/2023 var att öka elevernas och vårdnadshavarnas delaktighet i elevernas skolgång. Av rapporten framgår att eleverna nu uppvisar ökat ansvar för sin skolgång. Av lärarintervju framgår att lärarna ibland frågar eleverna vad de själva tycker att de behöver träna mer på utifrån vad eleverna ska kunna enligt kursplan. Eleverna berättar att de kan få välja om de vill arbeta ensamma eller i par och i vilken ordning de vill utföra olika arbetsmoment. Eleverna i årskurserna 4–6 har också fått vara med och välja läromedel i ämnet svenska. På idrotten får eleverna i årskurserna 4–6 vara med och planera och

utforma lektioner. I skolans egen trivselenkät får eleverna svara på frågor kopplade till de olika ämnena och om eleverna inte är nöjda med något ämne följer lärarna upp det med eleverna. Eleverna i årskurserna 4–6 har en loggbok som de skriver i varje vecka då de reflekterar över vad de lärt sig samt hur de upplever att studieron har varit under veckan. En lärare berättar att eleverna muntligt får ge feedback på undervisningen och vad de lärt sig.

Självförtroende, motivation och förväntning

Granskningen visar att lärarna har ett stort elevfokus samt anstränger sig för att uppmuntra eleverna och utveckla deras lust att lära. Enligt elevhälsans representant har skolans personal ett inkluderande förhållningssätt och höga förväntningar på eleverna. Vid samtliga observerade lektioner finns inslag där lärarna på olika sätt uppmuntrar elevernas arbetsinsatser genom att ge dem positiv respons. Lärarna berättar att det finns många elever på skolan som har låg självuppfattning och att lärarna jobbar med att stärka deras självförtroende exempelvis genom att skapa ett tillåtande klimat i klassrummet för att få dem att våga testa och göra sitt bästa. Av inskickad dokumentation framgår att det är en utmaning att motivera de äldre eleverna att nå längre i sin kunskapsutveckling då eleverna går i åldersblandade klasser och jämför sig med varandra, även med de elever som är yngre.

På de lektioner Skolinspektionen besöker varierar det i vilken omfattning lärarna arbetar med att skapa nyfikenhet kring lektionsinnehållet hos eleverna. På en lektion använder läraren bilder för att väcka elevernas intresse kring en matematikuppgift, på en annan lektion får eleverna gå fram och bilda egna ord på tavlan utifrån de förkunskaper eleverna har.

Stimulans och utmaningar utifrån elevernas behov och förutsättningar

Granskningen visar att eleverna till viss del stimuleras och utmanas av undervisningen. Enligt lärarna, elevhälsan och rektorn framgår att det är en utmaning att bedriva undervisning i åldersblandade klasser och hitta en nivå i undervisningen som passar elever i olika årskurser. Enligt rektorn och elevhälsans representant har dock rektorn och lärarna god koll på elevernas kunskapsutveckling och gör anpassningar i den mån de har förutsättningar att göra det. Exempelvis genom extra studietid, mindre undervisningsgrupper samt resurs i en av grupperna. Av intervjuer och inskickad dokumentation framgår emellertid att det är många elever som har behov av anpassningar och stöd och att skolan därför skulle behöva mer specialpedagogisk kompetens i arbetet med att anpassa innehåll och arbetssätt för de elever som behöver mer stöttning. Skolan har vid tiden för granskningen ingen specialpedagog anställd på skolan, den specialpedagogiska kompetens som finns att tillgå är en av skolans lärare.

Lärarna uttrycker också att fokus främst läggs på de elever som behöver mycket hjälp och inte på de elever som kommit längre i sin kunskapsutveckling. Rektorn bekräftar detta och uppger att det i vissa ämnen som exempelvis SO finns risk att undervisningen anpassas efter en medelnivå vilket gör det lite för lätt för vissa elever. I andra ämnen som exempelvis svenska och matematik är det lättare att anpassa och att utmana.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tillsammans med lärarna utvecklar arbetet med att utmana och stimulera eleverna i sin kunskapsutveckling i relation till den kunskapsnivå eleverna befinner sig på.

Granskningen visar att skolans arbete med att ge anpassade utmaningar till de elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling kan utvecklas. I vissa ämnen finns en tendens att undervisningen är anpassad efter en medelnivå snarare än utifrån eleverna i den aktuella gruppen.

Av skollagen framgår att alla elever ska ges den ledning och stimulans de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Detta anses i sin tur främja och stärka elevernas motivation och engagemang i undervisningen.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn tillsammans med personalen utvecklar arbetet med att utmana elever som kommit längre i sin kunskapsutveckling. Det kan till exempel handla om att se till att i samtliga ämnen erbjuda en större variation av arbetsuppgifter att välja mellan samt arbetsuppgifter med olika svårighetsgrad och fördjupande karaktär som utmanar alla elever i relation till den kunskapsnivå de befinner sig på.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionens bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att det finns ett samlat arbete med att skapa och upprätthålla studiero och att eleverna involveras i detta arbete. Lärarna vidtar ändamålsenliga åtgärder för att skapa en lugn studiemiljö. Vebomarks skola arbetar också aktivt med att skapa trygga miljöer för eleverna på skolan. Samtlig personal har ett gemensamt förhållningssätt när det kommer till arbetet med att skapa trygghet. Elevernas uppfattning om tryggheten i skolan följs regelbundet upp och analyseras.

Skolans arbete med att skapa studiero

Granskningen visar att det pågår ett aktivt arbete på skolan för att skapa och upprätthålla studiero och att eleverna involveras i detta arbete. Klasserna utformar sina egna ordningsregler i klassrummet tillsammans med sin klasslärare. Eleverna i årskurs 4–6 berättar att de brukar följa upp reglerna med sin lärare för att se hur reglerna fungerar och om de lett till någon förbättring. De regler som eleverna följer brukar de "gröna" och ta bort. Eleverna berättar att de förut hade 23 regler men nu bara 14. Skolan har också gemensamma regler för vad som gäller på skolgården. Reglerna har utarbetats av eleverna tillsammans med fritids och har följts väl. Vid de lektionsobservationer som Skolinspektionen genomför råder överlag studiero så eleverna kan koncentrera sig på sitt skolarbete. Eleverna räcker upp handen när de vill säga något eller be om hjälp samt lyssnar i hög grad på lärarna när de tillrättavisar. Eleverna uttrycker dock i intervjuer att det var lite lugnare än vad det brukar vara på de lektioner Skolinspektionen besökte. I samtliga intervjuer framkommer att studieron varierar mellan olika klasser och att eleverna överlag blivit mindre nöjda med studieron sett över tid. Lärarna berättar att det främst kan bli oroligt när det kommer nya elever till skolan och att det kan påverka hela gruppen mycket. Lärarna har som ett led av detta pratat mycket med eleverna om innebörden av begreppet "arbetsro" och att det är något man kan uppfatta olika samt är något de gemensamt måste arbeta aktivt med för att förbättra och bidra till. Skolan har även haft som utvecklingsområde att arbeta med struktur, ordning och ledarskap i klassrummet för att eleverna ska rikta fokus på rätt saker under lektionstid. Detta är också något skolan kommer att arbeta vidare med i fortsättningen. Eleverna berättar att studieron har blivit bättre om de jämför med hur det var förra läsåret.

Skolans arbete med att skapa trygghet

Granskningen visar att det finns ett medvetet arbete med att skapa trygghet på skolan. Elevernas upplevda trygghet följs upp genom terminsvisa enkäter,

utvecklingssamtal, skolsköterskans elevhälsosamtal samt löpande i de dagliga samtalen med eleverna. Frågor som rör trygghet diskuteras också på klassråden och skolans gemensamma "stormöten" som sker två gånger per läsår. Inför dessa möten har lärarna sammanställt trygghetsresultaten och presenterar detta för eleverna. Tillsammans med eleverna diskuterar lärarna vilka förbättringsinsatser som kan göras. Skolan genomför även kartläggningar av hur eleverna upplever olika platser exempelvis omklädningsrummen och skolgården. I samtliga intervjuer framkommer att Vebomarks skola överlag är en trygg skola och att rektorn och personalen generellt har en god kännedom om hur eleverna upplever tryggheten.

Utifrån de behov som framkommer av kartläggningarna har skolan genomfört insatser som exempelvis temadagar då de pratat med eleverna om olikheter och värdegrundsfrågor. Rastvärdarnas arbete lyfts också som en framgångsfaktor i det förebyggande trygghetsarbetet, samt att elever med särskilda behov får extra tillsyn på raster och i omklädningsrum. I intervju med elevhälsans representant framgår även att kuratorn arbetat med insatser på individnivå som har gett ett bra resultat.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionens bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att rektorn i viss mån följer upp och analyserar eventuella skillnader i lärarnas bedömning och betygssättning. Rektorn ser delvis till att lärarna använder sig av olika metoder för kvalitetssäkring men det saknas struktur för hur lärarna ska kunna samverka med andra lärare kring sambedömning.

Diskussion och analys av omdömen och betyg

Granskningen visar att rektorn i viss mån följer upp och analyserar lärarnas arbete med att bedöma och sätta betyg i syfte att säkerställa att det sker en likvärdig betygssättning på skolan och att lärare gör bedömningar på likvärdigt sätt. Rektorn deltar främst i bedömningsdiskussioner med en av lärarna men uppger i intervju att

hen har ganska god insikt i de bedömningar som lärarna gör av elevernas kunskapsutveckling samt de betyg som sätts. Rektorn går igenom bedömningsstöd, kartläggningsmaterial, resultat på nationella prov och betyg med lärarna. Rektorns analys av resultaten på de nationella proven i årskurs 6 visar en god överensstämmelse med de bedömningar av elevernas kunskaper som lärarna gjort. Rektorn har dock inte analyserat eventuella avvikelser mellan nationella prov i årskurs 3 samt elevernas omdömen.

Rektorn uttrycker att det är svårt göra analyser av eventuella avvikelser i lärares bedömning och betygssättning då det endast finns en undervisande lärare per grupp som skriver omdömen eller sätter betyg. Skolinspektionen vill i sammanhanget påpeka möjligheten att ändå exempelvis göra jämförelser över tid och mellan ämnen i syfte att hitta mönster eller eventuella återkommande avvikelser.

Kvalitetssäkring av omdömen och betyg

Granskningen visar vidare att lärarna ges vissa förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar och betygssättning. Lärarna uppger att det inför betygssättning finns tid avsatt för detta och att de även har informella sittningar där bedömningsfrågor diskuteras. Lärarna har även tagit del av Skolverkets material om bedömning och betygssättning samt tittat på Skolverkets filmer på temat bedömning. Skolan saknar dock ett mer strukturerat arbete för att regelbundet tillsammans med andra lärare diskutera frågor som rör bedömning, tolkning av styrdokument och elevprestationer samt hur lärarna kan utforma ändamålsenliga bedömningssituationer. Rektorn uttrycker att det främst är den enskilde läraren själv som sköter bedömningsarbetet och att de skulle kunna samarbeta mer med varandra kring dessa frågor. I intervju med lärarna och rektorn framkommer att de inte heller har någon samverkan med andra skolenheter i arbetet med bedömning och betygssättning.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn skapar möjligheter till strukturerad samverkan kring bedömningsfrågor.

Granskningen visar att arbetet med att säkerställa likvärdighet i bedömningar, omdömen och betyg bör utvecklas. Vebomarks skola är en mindre skola som inte har parallella årskurser och endast en lärare per grupp som sätter betyg eller skriver omdömen. Lärarna saknar ämneskollegor som undervisar i samma årskurser och det

finns inte heller några forum för regelbunden kvalitetssäkring med lärare från andra skolenheter.

Betygssättning är en komplex praktik och för att lärare ska kunna göra professionella bedömningar behöver lärare ges förutsättningar att kvalitetssäkra sin bedömning på olika sätt och med hjälp av andra lärare, både inom och mellan skolor. Rektorn behöver ge lärare tid och möjlighet att tillsammans med kollegor diskutera hur de allsidigt kan utvärdera elevernas kunskaper, hur de kan utforma ändamålsenliga bedömningssituationer och hur de kan bedöma elevprestationer. Ibland behöver huvudmannen bistå rektorn med att organisera arbetet. Detta kan ske genom att skapa mötesplatser, såväl fysiska som digitala.¹

Enligt läroplanen ska läraren utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling. Även i årskurser där betyg inte sätts behöver lärare få goda förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar av elevers kunskapsutveckling.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn skapar förutsättningar för samtliga lärare på skolan att regelbundet kunna samverka med varandra när de gör sina bedömningar. Även huvudmannen kan involveras i arbetet genom att se till att lärarna får tid och möjlighet att tillsammans med lärare från andra skolor göra sambedömningar och diskutera bedömningsfrågor och betygssättning. Detta kan bland annat ske genom att skapa såväl fysiska som digitala forum.

Huvudmannens styrning och stöd

Författningsstöd

2 kap. 2, 8 a, 13, 18 och 34–35 §§, 4 kap. 7–8 §§ skollagen

3 kap. 1 och 4 §§, 5 kap. 1 § kommunallagen

Lgr 22, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionens bedömer följande: Huvudmannen styr och stödjer i låg utsträckning skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att huvudmannen endast i begränsad omfattning tar ansvar för att styra och stödja skolans arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning i en trygg miljö. Huvudmannen förlitar sig i hög mån på att rektorn gör detta inom sitt uppdrag och roller och ansvarsfördelning är delvis otydliga. Vidare arbetar huvudmannen i viss mån för att säkerställa viktiga förutsättningar för utbildningen såsom tillgången till lokaler, personal och utrustning.

¹ Kommentarer till Skolverkets allmänna råd om betyg och provning, s 23.

Huvudmannen har i låg grad organiserat det stöd som rektorn behöver för att kunna fungera som pedagogisk ledare på skolenheten.

Huvudmannen som självständig aktör

Granskningen visar att huvudmannen endast i begränsad omfattning tar ansvar för att styra och stödja skolans arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning i en trygg miljö. Huvudmannen förlitar sig i hög mån på att rektorn gör detta inom sitt uppdrag och roller och ansvarsfördelning är delvis otydliga. Rektorn har ansvar för de pedagogiska frågorna som rör undervisningen. Skolans styrelse består av fem ordinarie ledamöter och två suppleanter som sammanträder en gång i månaden tillsammans med rektorn. Vid dessa möten diskuteras aktuella frågor som rör skolverksamheten exempelvis ekonomi, personalfrågor, elevprognoser och måluppfyllelse samt vilka eventuella resurser som behövs sättas in. Utöver detta har representanter från styrelsen möten med hela personalgruppen på skolan tre gånger per år.

Huvudmannen tar del av skolenhetens kvalitetsredovisning där rektorn tillsammans med lärarna redovisar elevernas kunskapsresultat och resultat gällande trygghet. I intervju med både rektorn och huvudmannens representant framkommer dock att huvudmannen i liten omfattning förhåller sig självständigt till den uppföljning och analys av resultat som tas fram vid skolenheten. Huvudmannens representant uppger i intervju att de skulle behöva ett mer strukturerat uppföljningsarbete för att få ett helhetsperspektiv och få syn på eventuella trender över tid samt se vad de insatser som genomförs på skolan ger för resultat.

Vidare visar granskningen att huvudmannen saknar tydliga rutiner för hur eventuella klagomål och kränkingsanmälningar från elever och vårdnadshavare ska föras fram till huvudmannen. Av intervjuer med rektorn och huvudmannen samt inskickad dokumentation framkommer att det inte är helt klart till vem elever och vårdnadshavare ska vända sig till med klagomål och kränkingsanmälningar. De flesta som har klagomål eller vill göra kränkingsanmälningar vänder sig direkt till rektorn som sedan slussar det vidare till huvudmannen. I några fall går det direkt till huvudmannen. Huvudmannens representant uppger att de skulle kunna ha en tydligare rutin vad gäller ansvarsfördelning och ärendegång. Skolinspektionen vill i sammanhanget påpeka att huvudmannen oberoende av rektorn ska ta emot och utreda föräldrars och elevers klagomål mot utbildningen samt åtgärda brister i verksamheten. Det är också viktigt att de som vill lämna klagomål får veta att huvudmannen har detta utrednings- och åtgärdsansvar.

Förutsättningar för undervisning

Granskningen visar att huvudmannen i viss mån tar ansvar för att ge skolenheten förutsättningar att planera och genomföra undervisningen. Huvudmannen ser exempelvis till att det finns tillgång till ändamålsenliga lokaler och digitala verktyg för lärande. Huvudmannen har också förbättrat ventilationen på skolan samt försett skolan med nya läromedel. När det gäller huvudmannens ansvarstagande för att säkerställa kompetensförsörjningen av nödvändiga kompetenser har huvudmannen utmaningar avseende att lyckas rekrytera elevhälsopersonal i form av specialpedagog. Av intervju med lärarna, rektorn samt inkommen dokumentation framgår som tidigare nämnts, att det finns många elever på skolan med behov av olika typer av anpassning och stöd och att rektorn och lärarna efterfrågar specialpedagogisk kompetens och även logoped i större omfattning. I intervju med rektorn och huvudmannens representant framkommer att huvudmannen inte aktivt utannonserat någon tjänst även om huvudmannen på andra sätt försökt rekrytera specialpedagog till skolan, exempelvis genom att kontakta verksamma specialpedagoger lokalt. Huvudmannen uttrycker i intervju att det är svårt att få en specialpedagog på så låg sysselsättningsgrad till skolan. När det gäller kompetensutveckling till skolans personal uppger huvudmannen att det finns goda möjligheter för detta men att de som huvudman kan vara tydligare med vad de önskar se för kompetensutveckling utifrån de behov som finns på skolan. Lärarna har deltagit i en digital kurs om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar då rektorn ser behov av ökad kunskap hos lärarna inom detta område. Enligt rektorn är detta något som lärarna behöver mer kunskap om för att kunna möta sina elever på bästa sätt och utveckla verksamheten.

Behovsanpassat stöd till rektorn

Granskningen visar att huvudmannen i låg grad organiserat det stöd som rektorn behöver för att kunna fungera som pedagogisk ledare på skolenheten. Även om huvudmannen i flera fall har god kännedom om den verksamhet som bedrivs på skolan och har regelbundna möten med rektorn saknar huvudmannen i viss mån insikt om den undervisning som bedrivs och om rektors pedagogiska ledning. Kommunikationen mellan rektorn och huvudmannen är mer av informativ karaktär snarare än stödjande. I intervju framgår att det främst är i rollen som vårdnadshavare som huvudmannens representant har insikt i exempelvis hur undervisningen bedrivs på skolan. Huvudmannens representant uppger att rektorn skulle behöva mer stöttning när det gäller de pedagogiska frågorna då rektorn saknar rektorskollegor att diskutera med, även om huvudmannen har som ambition att fungera som "bollplank". Samtal har förts mellan huvudmannen och rektorn om samverkan både med andra rektorer samt samverkan med närliggande likvärdig skola. Detta har dock vid tiden för granskningen ännu inte lett till något konkret. Vidare visar granskningen att det finns vissa utmaningar för rektorn att kombinera rektorsuppdraget på 30 procent samtidigt

som rektorn också är undervisande lärare och resursperson. Huvudmannen instämmer i att det har funnits utmaningar då personal varit sjuk och rektorn gått in som vikarie och menar att de från huvudmannahåll behöver vara tydligare med att rektorstiden inte är något som går att göra avkall på.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Huvudmannen behöver ge skolans rektor ett tydligt och behovsanpassat stöd så rektorn kan fokusera på det pedagogiska ledarskapet. I detta ingår att ge rektorn förutsättningar till adekvat bemanning och se till att nödvändiga resurser finns, exempelvis i form av kompetens.

Granskningen visar att huvudmannens stöd till rektorn kan förstärkas ytterligare. Detta i syfte att ge rektorn tillräckliga förutsättningar för att kunna ta sitt ansvar som ledare av skolans pedagogiska verksamhet. Även om huvudmannen i viss mån fungerar som "bollplank" i praktiska frågor behöver rektorn också stöttning exempelvis i att ge lärare och elever goda förutsättningar för undervisningen samt med att hantera personalfrågor.

Huvudmannen och rektorn har ett delat ansvar när det gäller verksamheten. Rektorn fattar självständiga beslut vid myndighetsutövning, men även andra beslut avseende skolans inre organisation. Det är dock huvudmannens ansvar att skapa förutsättningar (ekonomiska, materiella, personella etc.) för rektorn för att utbildningen ska bedrivas med god kvalitet. Det delade ansvaret mellan huvudmannen och rektorn förutsätter en kontinuerlig dialog mellan huvudmannen och rektorn, med uppföljning, utvärdering och rapportering av beslut.² Huvudmannens stöd till rektorn ska vara behovsanpassat vilket innebär att det ger rektorn reella möjligheter att fungera som pedagogisk ledare utifrån de specifika förhållanden som råder på skolenheten. När det gäller enskild huvudman som bedriver utbildning med endast en skolenhet inom en skolform kan denna huvudman arbeta med planering, uppföljning, utvärdering och utveckling på huvudmanna- och skolenhetsnivå i ett sammanhang. Detta eftersom de två nivåerna inte riktigt går att hålla isär utan går in i varandra.³ Det finns alltså inget krav på att den enskilda huvudmannen måste bedriva ett eget kvalitetsarbete som är skilt från skolenhetens. En huvudman har dock hela tiden det övergripande ansvaret för den utbildning som bedrivs. De personer som sitter i styrelsen och därför ytterst företräder

² Prop. 2009/10:165 *Den nya skollagen- för kunskap, valfrihet och trygghet*, s. 248.

³ Prop. 2009/10:165, *Den nya skollagen- för kunskap, valfrihet och trygghet*, s.248 och 306.

huvudmannen måste kritiskt granska och analysera den uppföljning av skolresultat som tagits fram. De behöver också diskutera om den analys och de utvecklingsåtgärder som har vidtagits på skolenhetsnivå är adekvata eller om de gör andra bedömningar. Huvudmannen måste själv också säkerställa att verksamheten uppfyller de krav som framgår av författningarna.

Skolinspektionen rekommenderar huvudmannen att tillhandahålla ett tydligare stöd till rektorn. Det är viktigt att det inte enbart ska ske på rektorns initiativ utan att huvudmannen själv tar initiativ och ser till att rektorn får stöd i sitt arbete.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av undervisningsrådet Veronica Bonivart Säfström.

I handläggningen av ärendet har utredarna Helen Lundell Sjöberg (föredragande), Anders Haglund samt Mattias Ryd medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sex lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- En gruppintervju med lärare.
- En intervju med en representant för skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- En intervju med representant för huvudmannen.
- Dokumentstudier. De dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Bedömningsområde 5: I vilken utsträckning styr och stödjer huvudmannen skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning i en trygg miljö? I detta område granskas hur huvudmannen arbetar med att vara en självständig aktör i arbetet mot att nå de nationella målen.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 23 november 2023. Besöket genomfördes av utredarna Helen Lundell Sjöberg och Anders Haglund. Digitala intervjuer genomfördes med elevhälsan, rektorn samt huvudmannen den 24 samt 27 november 2023.

Vebomarks skola ligger i Skellefteå kommun och bedriver verksamhet för grundskolans årskurser 1–6 samt förskoleklass. Skolenheten leds av en rektor och har vid granskningstillfället 28 elever indelade i tre grupper, F –1, 2–3 samt 4–6. På skolan arbetar fyra lärare, varav en också är rektor för skolan. Huvudmannen Vebomarks friskoleförening (8947019397) har drivit skolan sedan 1997 enligt det tillstånd som beviljats 1996.